

ІСТОРИЧНІ ТА ТЕОРЕТИЧНІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВОГО ТЕСТУВАННЯ У США ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ

HISTORICAL AND THEORETICAL STAGES OF THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE TESTING IN THE USA AND THE UNITED KINGDOM

У статті здійснено історичний аналіз розвитку мовленнєвого тестування у США та Великобританії. За умов реформування освіти в Україні проблеми лінгводидактичного тестування набувають усе більшої значущості. Сьогодні тестування як метод оцінювання та контролю знань має великий вплив на подальше життя здобувачів освіти. Від результатів тестування залежить їх подальший освітній та професійний розвиток. Отже, для розуміння повної картини розвитку та практики застосування лінгводидактичного тестування в зарубіжних країнах у статті аналізується його розвиток через історичну призму для успішної адаптації найкращих світових практик у національній системі вищої освіти України. Також розглянуті вагомі внески науковців у розвиток лінгводидактичного тестування. З проаналізованої наукової літератури виявлено, що лінгводидактичне тестування розвивалось паралельно методикам викладання англійської мови. Спочатку мовленнєве тестування застосовувалось як допоміжний засіб, а потім – як один з основних методів контролю та оцінювання.

Висвітлені та проаналізовані зарубіжні практики використання тестових технологій для оцінки мовленнєвої компетентності в різних сферах, такі як перші мовленнєві тести Кембриджського університету та американські тести Альфа і Бета для новобранців. Наведені приклади використання лінгводидактичного тестування з метою навмисної перешкоди, де тести використовували як інструмент досягнення певних цілей. Наприклад, Австралійське мовленнєве тестування для іммігрантів та мовленнєве тестування, впроваджене департаментом імміграції США. Виявлена значущість та сила впливу лінгводидактичного тестування на його учасників впродовж всього періоду розвитку. Зроблені висновки, що тестові технології мають сильний вплив на навчальний процес та на здобувачів освіти, саме тому розробці мовленнєвого тестування, а також методикам підготовки до тестування потрібно приділити більше уваги.

Ключові слова: лінгводидактичне тестування, валідність тестових систем, стан-

дартизоване тестування, рівень володіння іноземною мовою, контроль мовленнєвих знань.

The article provides a historical analysis of the development of language testing in the United States and the United Kingdom. The problems of language testing are becoming increasingly important with the reform of education in Ukraine. Nowadays, testing as a method of assessment and control of knowledge has a great impact on the students' future lives. Their further educational and professional development depends on the test results. The article consider analysis of language testing development through the prism of history for better understanding the language testing development and their foreign using in practice and for adaptation the best world's practice in the national system of higher education in Ukraine. In addition, the article considers the scientists' significant contributions to the development of language testing. Analyzing scientific literature it was found that language testing developed in parallel with the methods of English teaching. Initially, the language testing was used as an additional method, and then as one of the main method of control and evaluation.

The paper highlights and analyses the using language testing in foreign countries in practice for assessing language comprehension, such as the first language test of the University of Cambridge and the American Army-Alpha and Army-Beta tests for recruits. Examples are given of using language testing for the purpose of intentional obstacles, where tests were used as a tool to achieve certain goals. For instance, The Australian dictation test, The Language Test for immigrants that were implemented by the US Department of Immigration. Also, highlighted the significance and influence power of language testing on test-takers during whole period of development. It is concluded that the test technologies have a strong affect on the learning process and on learners, therefore, the development of language testing, as well as methods of preparation for tests need more attention.

Key words: language testing, validity of test, standardized testing, level of language proficiency, control of language knowledge.

УДК 37

DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/37.28>

Яригіна Н.М.,

асистент кафедри іноземних мов
Харківського національного технічного
університету сільського господарства
імені Петра Василенка,
аспірант кафедри початкової
і професійної освіти
Харківського національного
педагогічного університету
імені Григорія Сковороди

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Проблеми лінгводидактичного тестування привертають увагу багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців упродовж тривалого часу, а також стали приводом багатьох дискусій у педагогічній сфері, оскільки тестування як метод контролю та оцінювання має певні переваги та недоліки. Адаптація національної системи вищої освіти до вимог сучасного ринку праці призвела до реформування освітніх програм і системи оцінювання кінцевого результату усього освітнього процесу. Упровадження тестових технологій у систему освіти зумовлено переходом на кредитно-модульну сис-

тему оцінювання та прагненням створити єдине європейське освітнє середовище. В Україні стандартизоване тестування було офіційно введено з 2006 року. Традиційні державні іспити були замінені на Зовнішнє незалежне оцінювання для випускників шкіл, а в 2016 році вперше було запроваджено Єдиний вступний іспит для здобувачів ступеня магістр. Звісно, що окрім стандартизованого тестування широко застосовуються нестандартизовані тести, які розробляються викладачами відповідно до поставлених цілей. В умовах стрімкого технічного розвитку та діджиталізації суспільство потребує спеціалістів, які здатні розвиватись упродовж

життя, які спроможні критично мислити та мають високий рівень володіння іноземною мовою. Знання іноземної мови для сучасного спеціаліста будь-якої сфери діяльності значно підвищує його конкурентоздатність як фахівця на міжнародному рівні. Тому перед ЗВО постає завдання підготовки фахівців згідно з потребами суспільства.

Згідно з результатами опитування викладачів англійської мови у ЗВО України Н.Ю. Тодорова виділяє конкретні підходи до розробки матеріалів контролю й оцінювання знань студентів, які на практиці застосовують викладачі:

- запозичення тестових матеріалів із підручників;
- запозичення готових тестових матеріалів із різних видань, безкоштовних зразків та наведених тестів в Інтернеті;
- запозичення готових тестів для перевірки прогресу у вивченні підручників;
- адаптування автентичних матеріалів самостійно [5].

Усі підходи, зазначені вище, мають певні недоліки, що не може не позначитися на їх валідності й надійності отриманих результатів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що проблема лінгводидактичного тестування є досить актуальною серед зарубіжних науковців, а з реформуванням освіти в Україні усе більше привертає увагу вітчизняних науковців. Так, наприклад, у працях В.А. Антуф'євої проаналізовано тестовий контроль студентів у закладах вищої освіти та можливості його застосування залежно від етапу навчального процесу. Окрім того, науковець досліджує переваги тестів як ефективного засобу контролю знань студентів у процесі вивчення іноземних мов [1].

Н.Д. Гарматюк і В.П. Марценюк у своїх дослідженнях розкривають сутність і значення контролю знань для навчально-виховного процесу й виокремлюють тестовий контроль як один з ефективних та оптимальних методів перевірки знань, умінь і навичок студентів. Дослідники виділяють основні види тестів залежно від етапу навчального процесу, на якому вони впроваджуються, та стверджують, що тестовий контроль сприяє активізації пізнавальної діяльності, формує у студентів навички самостійної роботи, вчить студентів логічно мислити [4].

Л.Ю. Сімоненко в сфері лінгводидактичних тестів досліджує особливості використання тестів як ефективного засобу контролю сформованості методичної компетентності майбутніх філологів й узагальнює погляди науковців на тлумачення поняття «тест», аналізує їх види й особливості використання [3].

Також на багатозначність терміну «тест» звертають свою увагу В.В. Лубеннікова та О.Л. Бурдакова, які зазначають його багатозначність у галузі соціології, психології, педагогіки чи будь-яких при-

кладних методиках. Таким чином, залежно від галузі науковці вкладають у це поняття не завжди ідентичний зміст, тому сьогодні не існує універсального визначення поняття «тест», придатного для всіх [2].

Дослідження Н.Ю. Тодорової орієнтоване на з'ясування якості й валідності наявної системи оцінювання та контролю, що практикується у ЗВО під час навчання англійської мови спеціального вжитку. Автор зазначає, що питання контролю й оцінювання англійської мови професійного спрямування залишаються суперечливими й вимагають подальшого та більш поглибленого дослідження, а також стверджує, що українським викладачам не вистачає знань чи відповідних тренінгів через систему підвищення кваліфікації з основ складання тестів і сучасних принципів контролю й оцінювання. Саме тому вони не можуть бути ефективними у процесі навчального тестування. Окрім того, контроль та оцінювання залишаються більше орієнтованими на викладача. Студенти зовсім не залучаються до процесу розроблення тестів, абсолютно відсутній зворотній зв'язок у системі «викладач – студент», без чого не доводиться говорити про удосконалення тестів й поглиблення обізнаності студентів щодо самого процесу навчання [5].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. У проаналізованих наукових працях, на наш погляд, недостатньо розкрито значущість лінгводидактичного тестування та його вплив не тільки на навчальний процес, але й безпосередньо на здобувачів освіти, їх професійний та особистісний розвиток. Оскільки Україна не має такого багатого досвіду застосування лінгводидактичного тестування порівняно з іншими країнами, ми вважаємо за необхідність розглянути історичний розвиток мовленнєвого тестування. З огляду на це **метою статті** є аналіз розвитку лінгводидактичного тестування та практики їх застосування в зарубіжних країнах, а також аналіз цілей мовленнєвого тестування для повного розуміння його значення та сили впливу на здобувачів освіти. Для досягнення зазначеної мети в дослідженні використано метод аналізу наукової та педагогічної літератури й метод узагальнення отриманої інформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Лінгводидактичне тестування має досить тривалу історію розвитку, що бере свій початок ще з часів до нашої ери. Ми вважаємо, що розуміння повної картини розвитку лінгводидактичного тестування та зміна його цілей протягом століть дозволить сформулювати більш точне уявлення щодо тестування та сприятиме більш глибокому вивченню світової практики тестування.

Звісно, що тестування, яке було застосовано за часів Китайської імперії, у стародавній Греції та

Єгипті, сильно відрізняється від сучасних поглядів на тестування. Спільною рисою можна назвати тільки штучно створені умови для перевірки знань чи навичок. Лінгводидактичне тестування, яке має більш схожу структуру з сьогодишнім, бере свій початок у ХХ столітті.

У XV столітті згідно з наказом Генріха V французьку мову королівського листування слід було замінити на англійську мову. Тож, одразу виникла необхідність у викладанні англійської мови, однак рішення щодо методики та тестування приймалося лише репетиторами. Це не призвело до значного розвитку у сфері викладання та тестування, оскільки було заборонено поширювання в маси. А вже в XVI столітті почали серйозно приділяти увагу розробці методів викладання англійської мови, про це свідчать такі видання, як "Practical English Course" (1793) Йоганна Крістіана Фіка та "The Tutor" (1797) Джона Міллера [9]. Отже, розпочався активний розвиток методики викладання англійської мови та лінгводидактичного тестування.

Сам термін «тестування» (від англійського слова *testing* – випробування) вперше використав Дж. Фішер для перевірки рівня знань, умінь та навичок учнів за допомогою оригінальних спеціальних книг (*scale books*), які з'явилися в 1864 р. у Великобританії» [5].

Значним поштовхом у лінгводидактичному тестуванні стали наукові праці Генрі Світа (1899), він вважається засновником прикладної лінгвістики, на основі його філософії вивчення англійської мови уперше були розроблені тести Кембриджського університету в 1913 році для перевірки мовної компетентності населення Британських колоній, які хотіли навчатись у Великобританії [7].

Вагомий вклад у лінгводидактичне тестування було зроблено статистом Френсіс Ю. Еджворт (1888, 1890). Він запропонував застосувати теорію ймовірності та теорію похибок, яку на той час вже досить успішно застосовували фізики у вимірі часу, відстані та ваги. Хоча довгий час його пропозицію надійності ігнорували [11].

У той же проміжок часу в Австралії розгорнулася «Політика Білої Австралії» у 1901 році було прийнято закон про проходження мовленнєвого тестування для іммігрантів. Тестування проходило у вигляді диктанту будь-якою європейською мовою. Офіцер, який приймав іспит, заздалегідь знав, якою мовою учасник тесту не володіє, і тому скласти такий іспит було неможливо. Метою цього мовленнєвого тестування було встановити расові рамки. Оскільки Британський уряд наполягав на тому, щоб не образити «не білих» підданих Британської корони в різних частинах імперії, цей тест був представлений як «тест на освіту». Таке тестування було впроваджено як перешкода для іммігрантів неєвропейського походження [8].

Розвиток лінгводидактичного тестування у США розпочався пізніше. Поштовхом для розвитку стали нові методи вимірювання інтелекту, розроблені французьким психологом Альфредом Біне в період 1905–1911 років, які були адаптовані для використання в американській армії. Зокрема, Робертом Йерксом та іншими американськими психологами були розроблені тести на інтелект Альфа і Бета для того, щоб оцінити велику кількість новобранців у період першої світової війни. Альфа-тести проходили грамотні новобранці, які вміли читати та писати англійською мовою. Усі інші, які були не грамотні або не володіли англійською мовою, або не склали Альфа-тест, проходили Бета-тести [12]. Основою Бета-тестів були завдання з різними малюнками, діаграмами та геометричними фігурами. Кожне завдання було обмежено в часі – від 1 хвилини 45 секунд до 3 хвилин. Оцінювання варіювалося від А – дуже висока оцінка, до D – дуже низька оцінка. Метою таких тестів було виявлення обдарованих солдат, які б могли обіймати інші посади, та зовсім не придатних для служби новобранців, це дозволяло офіцерам класифікувати своїх людей [13].

Також вагомий внесок у розвиток мовленнєвого тестування було зроблено Едвардом Лі Торндайком. Він розробив перший стандартизований іспит у 1908 році, завдяки якому зібрав велику вибірку рукописних есе студентів і попросив 200 учителів організувати їх у порядку зростання від найкращих до найгірших. Таким чином, він створив шкалу, на якій були розміщені приклади есе й найближчий збіг роботи з прикладом, що знаходиться на шкалі, що дозволяло оцінити рівень володіння мовою. У 1912 р. Хіллегас, використовуючи ту саму методологію, розробив стандартизовану шкалу для письмових робіт, а в 1914 р. Кортіс, склавши перші стандартизовані екзамени з англійської мови, пояснив, що на основі тестів та вимог школи можна зробити висновок, що дитина восьмого класу зі стандартними здібностями повинна вміти писати оригінальну історію зі швидкістю 18 слів на хвилину, і що розбірливість написання повинна бути «60» за шкалою Ейреса, а також не повинно бути більше п'яти пунктуаційних помилок на сто слів: дві помилки в правописі та дві в синтаксисі. Також швидкість читання повинна становити 230 слів на хвилину [7].

Згідно з твердженням Бернарда Спольського у перші роки ХХ століття у США розпочалося широке розповсюдження інформації про успішність тестів інтелекту в американській армії, а з 20-х років розпочалося масштабне розповсюдження тестів та тестових компаній, які були готові продавати тести школам. Тож, Американський, або об'єктивний, тест, який спочатку складався з завдань альтернативного вибору, але пізніше складався з завдань множинного вибору, став розглядатися як

ідеальний інструмент для більшості цілей. Адаптування такого методу в інших країнах, звісно, зустрічало опір, але після Другої світової війни цей метод став широко розповсюджуватись.

Також доречно зазначити, що тестування з англійської мови у 20-х роках було застосовано департаментом імміграції США. Метою цих тестів було обмеження кількості студентів іммігрантів, а сам тест був інструментом для раціоналізації іммігрантів [12].

У період до 1960-х років викладання та тестування формувалося на граматично-перекладацькому підході. Лінгводидактичне тестування зосереджувалося на точному та безпомилковому читанні, письмі та перекладі, а також здатності учнів запам'ятовувати слова. Розробники тестів не зосереджували свою увагу на перевірці усного володіння мовою. Якщо уважніше розглянути тести цього періоду, то можна побачити, що вони надавали перевагу студентам елітного походження. Надмірний акцент на використанні та вивченні класичних текстів, кількість часу, необхідного для вивчення структур, та спорідненість між мовами еліт і підручниками свідчать про те, що студенти із соціально-культурно та економічно неблагополучного середовища розробниками тестів не розглядалися. Навіть більше, ці тести використовувались як засіб для визнання таких учнів розумово недорозвиненими, а отже, непридатними для навчання [9].

У США в Мічиганському університеті в період з 1946 по 1958 рік Роберт Ладо та його колеги провели найвідоміші ранні тести-аудіювання та тести з англійської мови для іноземних студентів. Ці тести ілюстрували теорію мовленнєвого тестування Ладо. Роберт Ладо стверджував, що студенти мають проблеми з вивченням мови й основною проблемою був контраст між рідною мовою студента та мовою, яку він вивчає, тож завдання розробників тестів було знайти ці проблеми та протестувати їх [14].

Згодом у 1960 році у США було впроваджено тест з англійської мови як іноземної (TOEFL), який був частково змодельований з тестів Ладо. У Великобританії на початку 1980-х років було вирішено питання тестування мови для конкретних цілей та впроваджено тестування з англійської мови (ELTS). Незабаром цей тест перетворився на міжнародну систему тестування з англійської мови (IELTS), який і досі переважає в багатьох країнах і широко використовується для різних цілей. IELTS вважається тестом з цілісним підходом до перевірки знання мови, що є однією з основних причин його міжнародного визнання [7].

Висновки. Таким чином, проаналізувавши історичні та теоретичні аспекти мовленнєвого тестування, можна зробити висновок, що проблема оцінювання мовленнєвої компетентності зосереджена в полі зору науковців вже багато років. Звісно,

що сьогодні ми маємо сучасні та вдосконалені стандартизовані тести, але проблема валідності, достовірності та надійності результатів усе ще досліджується науковцями. Шляхом історичного огляду розвитку застосування лінгводидактичного тестування можна визначити, що такий вид оцінювання знань застосовувався не тільки для виявлення рівня мовленнєвої компетентності, але й був інструментом для постановки певних соціальних бар'єрів. Отже, тестування – це не тільки універсальний метод контролю та оцінювання, а ще й потужний інструмент для досягнення певних цілей. Оскільки результати тестування мають великий вплив, питання надійності, достовірності, якості тестування, а також методи підготовки до тестування повинні бути сконцентрованими в полі зору вітчизняних науковців. Отже, перспективи подальшого дослідження ми вбачаємо в поглибленому порівняльному аналізі методик підготовки до лінгводидактичного тестування, що дасть змогу як науковцям, так і викладачам – практикам англійської мови у ЗВО України підвищити рівень валідності тестових систем, а це своєю чергою позначиться на рівні конкурентоздатності випускників українських ЗВО на міжнародному ринку праці.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Антуф'єва В.А. Використання текстового контролю як засобу перевірки знань студентів у закладах вищої освіти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія*. 2018. Вип. 37. С. 4–7.
2. Лубеннікова В.В., Бурдакова О.Л. Щодо організації і проведення тестування з іноземної мови. Лінгводидактичний тест. *Сер. Філологічні науки*. Вип. 5. URL: http://www.rusnauka.com/20_PRNiT_2007/Philologia/23936.doc.htm (дата звернення: 02.07. 2021).
3. Сімоненко Л.Ю. Тест як засіб контролю сформованості методичної компетентності студентів-філологів. *Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Сер. Педагогічні науки*. 2013. Вип. 64. С. 316–322.
4. Гарматюк Н.Д. Особливості застосування тестового контролю при вивченні іноземної мови у вищих навчальних закладах. *Науково-практичний журнал Медична освіта*. 2013. Вип. 3. С. 17–24.
5. Тодорова Н.Ю. Стан контролю рівня володіння англійською мовою в немовних ВНЗ України. *Актуальні проблеми викладання іноземних мов у вищих технічних навчальних закладах освіти* : матеріали Всеукр. Наук.-практ. конф., Донецьк : ДонНТУ, 2004.
6. Carson J. Army Alpha, Army Brass, and the Search for Army Intelligence. *The University of Chicago Press*. 1993. Vol. 84, №. 2. P. 278–309
7. Goundar P.R. An overview of language testing. *European Journal of Language and Literature*. 2020. Vol. 4, №. 3. P. 161–165.
8. Robertson K. Hohmann J. Stewart I. Dictating to one of 'us': the migration of Mrs Freer. *Macquarie law journal*. 2005. Vol. 5, P. 241.

9. Mahapatra S. Evolution of English Language Assessment: A Critical Account. URL: <https://theonlyeducationist.blogspot.com/2019/11/evolution-of-english-language.html>.

10. Spolsky B. Language Assessment in Historical and Future Perspective. *Encyclopedia of Language and Education*. 2008. DOI: https://doi.org/10.1007/978-0-387-30424-3_192.

11. Spolsky B. The state of the art in language assessment: Notes for the third millennium. *Russian Language Journal*. 2001. Vol. 55, №. 180/182. P. 169-187.

12. Spolsky B. Testing the English of Foreign Students in 1930. 1993. URL: <https://files.eric.ed.gov/full-text/ED368155.pdf>.

13. Warne R. T., Burton J. Z., Gibbons A., Melendez D. A., Stephen J. Analysis of the Army Beta Test in The Mismeasure of Man: Distortions and Misconceptions Regarding a Pioneering Mental Test. *Journal of Intelligence*. 2019. Vol. 7, № 1. DOI: 10.3390/jintelligence7010006. PMID: 31162385; PMCID: PMC6526409.

14. Davies A. The 1950s and 1960s: the English Proficiency Test Battery. *Assessing Academic English Testing English proficiency 1950–89: the IELTS solution*. Cambridge University Press. URL: https://www.academia.edu/47918396/Testing_the_English_of_Foreign_Students_in_1930?email_work_card=view-paper.